

Odluka:

U-III/3982/2020

Zbirni podatci

Broj odluke: U-III/3982/2020

Datum odluke: 03.02.2021

Vrsta odluke: Odluka i rješenje

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

Broj: U-III-3982/2020

Ustavni sud Republike Hrvatske, u sastavu Miroslav Šeparović, predsjednik, te suci Andrej Abramović, Ingrid Antičević Marinović, Mato Arlović, Snježana Bagić, Branko Brkić, Mario Jelušić, Lovorka Kušan, Josip Leko, Davorin Mlakar, Rajko Mlinarić, Goran Selanec i Miroslav Šumanović, u postupku koji je ustavnom tužbom pokrenuo Ante Jurković iz Zagreba, zakonski zastupnik trgovačkog društva ANTE GRADNJA d.o.o. Zagreb do dana otvaranja stečajnog postupka, kojeg zastupa Marina Tolj, odvjetnica u Zagrebu, na sjednici održanoj 3. veljače 2021. donio je

ODLUKU

I. Ustavna tužba se odbija.

II. Danom donošenja ove odluke prestaje važiti rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-III-2057/2015 od 27. svibnja 2015.

i

RJEŠENJE

Ustavna tužba odbacuje se u dijelu koji se odnosi na povredu prava na suđenje u razumnom roku, zajamčenog člankom 29. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.).

Obrazloženje odluke

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Dopuštenu i pravodobnu ustavnu tužbu podnio je Ante Jurković iz Zagreba (u daljnjem tekstu: podnositelj), zakonski zastupnik trgovačkog društva ANTE GRADNJA d.o.o. Zagreb (u daljnjem tekstu: stečajni dužnik) do dana otvaranja stečajnog postupka, kojeg zastupa Marina Tolj, odvjetnica u Zagrebu.

Ustavna tužba podnesena je u povodu rješenja Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: drugostupanjski sud) broj: PŽ-1774/15-4 od 18. ožujka 2015. (u daljnjem tekstu: drugostupanjsko rješenje), kojim je odbijena podnositeljeva žalba (i odbačene žalbe ostalih žalitelja) protiv rješenja Trgovačkog suda u Zagrebu (u daljnjem tekstu: prvostupanjski sud) broj: St-1878/13 od 9. veljače 2015. (u daljnjem tekstu: prvostupanjsko rješenje), ispravljenog (u pogledu broja OIB-a predmetnog trgovačkog društva) rješenjem prvostupanjskog suda broj: St-1878/13 od 13. veljače 2015.

Prvostupanjskim rješenjem otvoren je stečajni postupak nad stečajnim dužnikom (točka I. izreke), imenovan je stečajni upravitelj (točka II. izreke), vjerovnici su pozvani prijaviti svoje tražbine stečajnom upravitelju te ga obavijestiti o postojanju svojih izlučnih i razlučnih prava (točke III. i IV. izreke), dužnikovi dužnici su pozvani svoje obveze ispunjavati stečajnom upravitelju za stečajnog dužnika (točka V. izreke), određeni su ispitno i izvještajno ročište (točke VI. i VII. izreke), te zabilježba rješenja o otvaranju stečajnog postupka u zemljišnim knjigama (točka VII. izreke; ispravno: točka VIII. izreke).

Podnositelj je u ustavnoj tužbi, između ostalog, predložio privremenu odgodu pravnih učinaka osporenih rješenja. Ustavni sud je prihvatio taj njegov prijedlog te je rješenjem broj: U-III-2057/2015 od 27. svibnja 2015., počevši s tim danom, privremeno odgodio pravne učinke tih rješenja do okončanja postupka pred Ustavnim sudom.

Budući da je podnositelj, istovremeno s podnošenjem ustavne tužbe, protiv drugostupanjskog rješenja izjavio i reviziju Vrhovnom sudu Republike Hrvatske, podnositelju je u predmetu broj: U-III-2057/2015 odgovoreno tzv. revizijskim pismom.

Vrhovni sud je rješenjem broj: Revt 184/2015-7 od 14. srpnja 2020. odbacio podnositeljevu reviziju kao nedopuštenu, nakon čega je podnositelj podneskom od 10. kolovoza 2020. predložio nastavak postupka u povodu predmetne ustavne tužbe.

2. Podnositelj smatra da su mu osporenim rješenjem povrijeđena ustavna prava zajamčena člancima 14. stavkom 2., 18., 26., 29. stavkom 1., 48. stavkom 1. i 49. stavcima 1., 2., 3. i 4. Ustava te da je povrijeđen članak 13. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine - Međunarodni ugovori" broj 18/97., 6/99. - pročišćeni tekst, 8/99. - ispravak, 14/02. i 1/06.; u daljnjem tekstu: Konvencija), sve u svezi s člancima 3., 5. i 115. stavkom 3. Ustava (u pročišćenom tekstu Ustava, "Narodne novine" broj 85/10., članak 115. Ustava označen je kao članak 117.).

3. Za potrebe ustavnosudskog postupka pribavljena je preslika spisa prvostupanjskog suda broj: St-1878/13.

II. ČINJENICE I OKOLNOSTI PREDMETA

4. U postupku koji je prethodio ustavnosudskom postupku ZAGREBAČKA BANKA d.d., trgovačko društvo sa sjedištem u Zagrebu (u daljnjem tekstu: predlagatelj), podnijela je 26. rujna 2013. prvostupanjskom sudu prijedlog za otvaranje stečajnog postupka nad stečajnim dužnikom.

Rješenjem i zaključkom prvostupanjskog suda od 20. studenoga 2013. pokrenut je postupak radi utvrđenja uvjeta za predloženo otvaranje stečajnog postupka te je za 18. prosinca 2013. određeno ročište radi izjašnjenja o tom prijedlogu, s time da je određeno da se pozvane osobe mogu i pisano izjasniti o njemu.

Stečajni dužnik se u dva podneska od 13. prosinca 2013. očitovao na predmetni prijedlog. Pri tome je, između ostalog, naveo da predlagatelj nema aktivnu legitimaciju, da "stečajni sudac po službenoj dužnosti utvrđuje sve činjenice koje su od važnosti za stečajni postupak i radi toga može izvoditi sve potrebne dokaze (članak 7 st 3 Stečajnog zakona)", da "Ante gradnja d.o.o. vodi niz sporova radi ispunjenja ugovora i naknade štete protiv Zagrebačke banke d.d., povezanih društava i društava odgovornih za realizaciju projekta (...) kod Trgovačkog suda u Zagrebu pod poslovnim brojevima P-4148/12 i P-2348/12 i 17 P-1568/2013", čija ukupna vrijednost "iznosi nekoliko stotina milijuna kuna" te da predlagatelj kao razlučni vjerovnik može predlagati otvaranje stečajnog postupka samo ako učini vjerojatnim da se njegova tražbina neće moći potpuno namiriti iz predmeta na koji se odnosi njegovo razlučno pravo.

Na ročištu radi izjašnjenja o prijedlogu za otvaranje stečajnog postupka održanom 18. prosinca 2013. stečajni dužnik se ponovno protivio prijedlogu za otvaranje stečajnog postupka navodeći, među ostalim, da je njegova imovina "zanatno veće vrijednosti od tražbine predlagatelja".

Rješenjem prvostupanjskog suda od 24. prosinca 2013. određeno je vještačenje po vještaku građevinske struke radi procjene vrijednosti nekretnina stečajnog dužnika pod hipotekom predlagatelja.

Prvostupanjski sud je zaključkom od 25. ožujka 2014. odredio nastavak ročišta radi izjašnjenja o predmetnom prijedlogu za otvaranje stečajnog postupka na dan 24. travnja 2014. Na tom je ročištu, između ostalog, stečajni dužnik predao u spis prigovor na nalaz i mišljenje vještaka, saslušan je vještak, predlagatelj je u spis predao podnesak od istog datuma u kojem je naveo da tražbine navedene "u točki I. c. - k. Prijedloga u ukupnom iznosu kn 7.186.063,32 temeljem 8 ugovora o kupoprodaji tražbine s prijenosom rizika od 26.09.2012. (...) nisu osigurane založnim pravom na imovini dužnika", a stečajni dužnik, osporavajući to, obvezao se "u kraćem roku" pisano očitovati o tim navodima. Nastavak tog ročišta zakazan je za 14. svibnja 2014.

Vještak je prvostupanjskom sudu 25. travnja 2014. dostavio dopunu nalaza i mišljenja.

U podnescima od 9. i 12. svibnja 2014. stečajni dužnik osporio je

tražbinu predlagatelja u iznosu od 7.186.063,32 kn navodeći da je nerazumljiva i neosnovana jer je ukupna vrijednost ugovora (za 8 kupaca stanova) 10.140.000,00 kn, a uplatili su prosjek 40 %, to jest 3.947.339,04 kn, pa je nerazumljivo kako je predlagatelj došao do iznosa od 7.186.063,32 kn.

Na ročištu radi izjašnjenja o prijedlogu za otvaranje stečajnog postupka održanom 14. svibnja 2013. predlagatelj je u spis i protustranci predao podnesak od istog datuma (u kojem se pozvao na to da je dužnik nesposoban za plaćanje i na vjerojatnost tražbina koje nisu osigurane založnim pravom, uz prilaganje dokumentacije o tome) te je ustrajao na otvaranju stečajnog postupka, a stečajni dužnik se ponovno protivio prijedlogu za njegovo otvaranje.

Rješenjem prvostupanskog suda od 29. svibnja 2014. imenovan je privremeni stečajni upravitelj čija je dužnost bila utvrditi aktivnu legitimaciju predlagatelja, tj. iznos tražbine predlagatelja osigurane razlučnim pravom na imovini dužnika i iznos tražbine predlagatelja koja nije osigurana razlučnim pravom na imovini dužnika, postojanje stečajnog razloga, imovinu stečajnog dužnika i njenu vrijednost, stanje obveza stečajnog dužnika, je li imovina stečajnog dužnika dovoljna za namirenje troškova stečajnog postupka te koliki je iznos predvidivih troškova prethodnog i stečajnog postupka.

U podnesku od 28. svibnja 2014. stečajni dužnik uputio je, između ostalog, na potrebu da granice sudskog postupka moraju biti sukladne s granicama poslovnog događaja jer bez toga postoji veliki rizik donošenja pogrešne sudske odluke. U podnesku od 4. lipnja 2014. stečajni dužnik je, između ostalog, ponovio da se protiv predlagatelja vode sporovi navedeni u podnesku od 13. prosinca 2013.

Stečajni dužnik je 11. lipnja 2014. podnio žalbu protiv rješenja prvostupanskog suda od 29. svibnja 2014. o imenovanju privremenog stečajnog upravitelja te 12. lipnja 2014. dopunu te žalbe. Njegova žalba odbijena je rješenjem drugostupanskog suda broj: PŽ-5029/14-3 od 15. srpnja 2014.

Privremeni stečajni upravitelj je u izvješću od 30. rujna 2014. izrazio mišljenje o postojanju stečajnog razloga nesposobnosti za plaćanje.

Na ročištu radi izjašnjenja o prijedlogu za otvaranje stečajnog

postupka održanom 26. studenoga 2014. stečajni dužnik je, između ostalog, dostavio u spis tužbe radi naknade štete podnesene prvostupanskom sudu protiv predlagatelja, podnesak svojeg punomoćnika i podnesak svojeg "vlasnika", oba od 26. studenoga 2014. U oba ta podneska navedeno je, između ostalog, da predlagatelj duguje stečajnom dužniku, a ne obratno. Stečajni dužnik istaknuo je i prigovor nedostatka aktivne legitimacije predlagatelja jer je njegova novčana tražbina od 7.186.063,32 kn (t. c) - j) prijedloga), te od 18.125,00 kn, 1.616,85, i 3.322,95 kn (t. III, al. 11. i 12. prijedloga) prestala kompenzacijom s dužnikovom novčanom protutražbinom od preko 9 milijuna kn utemeljenom na bankarskoj garanciji, zbog čega je iznio prigovor radi prijeboja i prigovor prijeboja.

U podnesku od 16. siječnja 2015. predlagatelj je, između ostalog, naveo da njegova obveza prema stečajnom dužniku nije utvrđena ni jednom sudskom odlukom u parničnim postupcima koje je stečajni dužnik pokrenuo protiv predlagatelja pa privremeni stečajni upravitelj nije u izvješću mogao navesti da takva obveza postoji.

Na ročištu održanom 5. veljače 2015., između ostalog, prvostupanski sud odbio je prijedlog stečajnog dužnika za provođenje vještačenja postojanja međusobnih tražbina stranaka te donio zaključak da će daljnju odluku donijeti pisano, nakon čega je 9. veljače 2015. donio prvostupansko rješenje, koje je ispravio rješenjem od 13. veljače 2015. (vidi točku 1. ovog obrazloženja).

Podnositelj je protiv prvostupanskog rješenja podnio tri žalbe (sve od 17. veljače 2015.) u kojima je, između ostalog, upućivao i na to da su njegove protutražbine prema predlagatelju (u pogledu kojih se vode parnični postupci) veće od predlagateljevih tražbina prema njemu. Te su žalbe odbijene drugostupanskim rješenjem, a podnositeljeva revizija je odbačena (vidi točku 1. ovog obrazloženja).

Ostale bitne činjenice i okolnosti razmatranog predmeta vidljive su iz obrazloženja prvostupanskog i drugostupanskog rješenja.

4.1. U obrazloženju prvostupanskog rješenja u bitnome je navedeno (pri citiranju je ispušten poseban način označavanja teksta):

"Prema odredbi članka 39. stavak 2. Stečajnog zakona (Narodne

novine br. 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 82/06, 116/10, 25/12 i 133/13, u daljnjem tekstu SZ) vjerovnik je ovlašten podnijeti prijedlog za otvaranje stečajnog postupka ako učini vjerojatnim postojanost tražbine i kojeg od stečajnih razloga, a prema odredbi stavka 3. istog članka različni vjerovnici mogu predlagati otvaranje stečajnog postupka nad dužnikom samo ako učine vjerojatnim da se njihova tražbina neće moći potpuno namiriti iz predmeta na koji se odnosi njihovo razlučno pravo.

Sukladno naprijed citiranim odredbama SZ-a, u ovom postupku stečajni sud ispituje isključivo postojanje uvjeta propisanih naprijed citiranom odredbom stavka 2. i stavka 3. članka 39. SZ-a tj. vjerojatnost postojanja tražbine predlagatelja prema dužniku, postojanje jednog od stečajnih razloga iz članka 4. SZ-a, a za različne vjerovnike i dodatni uvjeti - vjerojatnost da se različni vjerovnik neće moći u potpunosti namiriti iz predmeta na koje se odnosi njegovo razlučno pravo.

Stečajnim zakonom nije definiran pojam vjerojatnosti. Oslanjajući se na definiciju vjerojatnosti propisanu par. 470. Zakona o sudskom postupku u građanskim parnicama od 13. jula 1929. godine, pravna teorija smatra da vjerojatnost neke činjenice postoji: 'ako ima više argumenata koji govore u prilog uvjerenja o postojanju relevantne činjenice nego onih koje govore protiv' (Triva-Dika, Građansko parnično procesno, Narodne novine, Zagreb, 2004, str.481).

Nadalje, smatra se da su za utvrđenje vjerojatnosti podobni samo likvidni dokazi, tj. dokazi koji se mogu izvesti na brz i jednostavan način, te u tom smislu dokaz saslušanjem stranaka nije podoban da bi se njime stekla prosudba o vjerojatnosti neke činjenice.

Dakle, umjesto stjecaja spoznaje o izvjesnosti neke činjenice zakonodavac dopušta da se spoznaja o toj činjenici stekne vjerojatnošću, tj. višim stupnjem mogućnosti da neka tvrdnja odgovara istini.

U starijoj se judikaturi kao dokazi podobni za utvrđenje vjerojatnosti navode, npr. pisane izjave dužnika o priznanju duga, izjave svjedoka i vještaka, pisani nalazi i mišljenja vještaka, kao i druge slične isprave koje bi odgovarale pojmu vjerodostojne isprave propisanom stavkom 2. članka 446. Zakona o parničnom postupku (javne isprave; privatne isprave na kojima je potpis obveznika ovjerilo tijelo nadležno za ovjeru; mjenice i čekovi s protestom i povratnim računima ako su oni potrebni za zasnivanje zahtjeva; izvaci iz poslovnih knjiga; fakture; te isprave koje prema posebnim propisima imaju značenje javnih isprava).

(...)

Kako tražbina predlagatelja na kojoj postoji razlučno pravo za njegovu korist obračunata na dan 24. travnja 2014. iznosila 142.799.254,54 kn, te kako je prema procjeni vještaka (...) vrijednost nekretnine na kojoj postoji razlučno pravo predlagatelja u vrijeme podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka bruto iznosi 226.950.569,00 kn odnosno neto iznosi (bez PDV-a) 199.262.600,00 kn to u odnosu na tražbine

utemeljene na ugovoru o dugoročnom kunkskom kreditu za izgradnju objekta i temelje ugovora o kratkoročnom revolving s valutnom klauzulom (u iznosu od 142.799.254,54 kn) u odnosu na tražbinu osiguranu razlučnim pravom ne postoji zakonom propisan uvjet iz članka 39. stavak 3. za pokretanje stečajnog postupka nad dužnikom.

Međutim, za tražbine uvedno naznačene ugovorima pod c) do j) prijedloga za otvaranje stečajnog postupka u ukupnom iznosu od 7.186.063,32 kn utemeljene na osam ugovora o kupoprodaji tražbine s prijenosom rizika od 26. rujna 2012. i ostalih potraživanja, ne postoji osiguranje u vidu zasnovanog razlučnog prava na imovini dužnika.

Nadalje niti u odnosu na tražbine naznačene pod toč.III. al. 11. u iznosu 18.125,00 kn i 1.616,85 kn, te al. 12. u iznosu 3.322,95 kn ne postoji osiguranje u vidu zasnovanog razlučnog prava na imovini dužnika.

Stoga, u odnosu na tražbine utemeljenu na uvedno naznačenim ugovorima pod c) do j), te pod toč.III. al. 11. al. 12. prijedloga sud je utvrđivao postojanje pretpostavki iz članka 39. stavak 2. SZ-a, tj. vjerojatnost tražbine predlagatelja, odnosno utvrđivao je postojanje aktivne legitimacije predlagatelja.

Postojanje pretpostavke iz članka 4. SZ-a (stečajnog razloga) predlagatelj je dokazao potvrdom FINA-e od 23. rujna 2013. (...)

Uvidom u isprave koje prileže prijedlogu za otvaranje stečajnog postupka sud je utvrdio kako je ovdje dužnik (...) kao prodavatelj sklopio sa kupcima naznačenim pod c) do j) prijedloga za otvaranje stečajnog postupka predugovore o kupoprodaji nekretnine. Sukladno odredbi članka 4. svakog pojedinog predugovora kupci nekretnina od c) do j) prijedloga obvezali su se prodavatelju, ovdje dužniku, uplatiti od 10% (...) do 90% (...) kupoprodajne cijene.

Odredbom članka 6. st. 1. prednjih predugovora prodavatelj nekretnine, ovdje dužnik, obvezao se završiti građevinske radove najkasnije do 31. prosinca 2010. i predati kupcima nekretninu (stanove, parkirna mjesta) slobodnu od stvari i osoba do 31. siječnja 2011. Nadalje, odredbom članka 9. prednjih predugovora prodavatelj nekretnine i kupac obvezali su se sklopiti ugovor o kupoprodaji nekretnine najkasnije od 31. siječnja 2011.

Prema izjavama o raskidu predugovora koje je predlagatelj dostavio uz podnesak od 14. svibnja 2014. (...) kupci nekretnina naznačeni od c) do j) prijedloga dostavili su prodavatelju, ovdje dužniku, izjave o raskidu pojedinih predugovora, te pojedinačno zatražile povrat uplaćene kupoprodajne cijene.

Nastavno na izjave o raskidu predugovora i zatražene povrate kupoprodajne cijene kupci nekretnina naznačeni od c) do j) sklopili su sa ovdje predlagateljem ugovore o kupoprodaji tražbine s prijenosom rizika, te sukladno odredbi članka 2. točka 1. tražbinu osnovom prava na povrat plaćene kupoprodajne cijene i dvostruke kapare ustupile ovdje predlagatelju kao primatelju.

U podnesku od 9. svibnja 2014. (...), te podnesku od 12. svibnja 2014. (...) dužnik osporava tražbinu predlagatelja u iznosu od 7.186.063,32 kn osnovom ugovora o kupoprodaji tražbine s prijenosom rizika navodeći da je tražbina nerazumljiva i neosnovana, jer: 'ako je ukupna vrijednost Ugovora (za 8 kupaca stanova) 10.140.000,00 kn, a uplatili su prosjek 40% tj. 3.947.339,04 kn, nerazumljivo je kako je predlagatelja došao do iznosa od 7.186.063,32 kn'

Prednja izjava dužnika, po ocjeni ovog suda, predstavlja anticipirano priznanje postojanja tražbine predlagatelja prema dužniku u iznosu od 3.947.339,04 kn.

Nastavno, u istom podnesku od 9. svibnja 2014., dužnik citirajući odredbu članka 39. stavak 2. SZ-a navodi kako predlagatelj postojanje svoje tražbine nije dokazao ovršnom ispravom ili nepravomoćnom sudskom ili upravnom odlukom.

Sud slobodnom ocjenom dokaza ne utvrđuje postojanje tražbine predlagatelja ako se postojanje tražbine dokazuje ispravama iz rečenice druge stavka 2. članka 39. SZ-a (ovršna isprava ili nepravomoćna sudska ili upravna odluka). U tom se slučaju radi o neoborivoj zakonskoj presumpciji. Međutim, nepostojanje neke od navedenih isprava ne isključuje stjecanje spoznaje o postojanju tražbine po pravilima vjerojatnosti kako je to prethodno objašnjeno.

Nadalje, istim podneskom (od 9. svibnja 2014.) dužnik je naveo kako kupci stanova naznači od c) do j) nisu sukladno odredbi članka 12. stavak 3. predugovora o kupoprodaji nekretnina bili ovlašteni prenositi svoje pravo iz predmetnog ugovora na treću osobu bez prethodno pisanog odobrenja prodavatelja, ovdje dužnika. Ne samo da prodavatelj nije dao suglasnost na prenošenje prava na treće osobe nego se tome izričito protivio.

Članak 12. stavak 3. predugovora koje su kupci stanova naznačeni od c) do j) prijedloga sklopili sa prodavateljem, ovdje dužnikom, propisivao je kako kupci nisu ovlašteni prenositi svoja prava iz predugovora na treće osobe do završetka građevinskih radova bez prethodnog pisanog odobrenja prodavatelja.

Međutim, kupci stanova naznačeni od c) do j) nisu niti prenijeli svoja prava iz predugovora kako je to naprijed zapriječeno odredbom stavka 3. članka 12. predugovora. Kupci su predugovore raskinuli radi neispunjenja od strane prodavatelja (članak 360. ZOO-a). Jedna je od posljedica raskida ugovora pravo ugovorne strane koja je ugovor ispunila potpuno ili djelomično tražiti nazad ono što je dala (članak 368. stavak 2. ZOO-a). Pravo stranke na raskid ugovora i pravni učinci raskida ne bi se mogli ograničiti ugovornim odredbama.

Nadalje, vjerovnik tražbine, u konkretnom slučaju kupci naznačeni od c) do j) prijedloga ovlašteni su svoju tražbinu (povrata iznosa kupoprodajne cijene) uplaćene temeljem pojedinih predugovora o kupoprodaji nekretnine ustupiti trećoj osobi (članak 80. do 82. ZOO-a).

U odnosu na istu novčanu tražbinu u iznosu od 7.186.063,32 kn osnovom ugovora o kupoprodaji tražbine s prijenosom rizika, u podnesku od 4. lipnja 2014. (...) dužnik više ne ustajava ne tvrdnji nepostojanja tražbine, nego, navodi kako je pokrenuo: 'tužbu za ništetnost ugovora koje je Zagrebačka banka d.d. kao predlagatelj sklopila sa kupcima i otkupila od ustupitelja dug, na koji nema pravo i to bez naše pisabne suglasnosti kako je to predviđeno ugovorom'. U prilogu podneska dostavlja tužbu protiv predlagatelja i kupaca stanova koji su ustupili tražbinu predlagatelju.

Prednji navod, po ocjeni ovog suda ponovo predstavlja anticipirano priznanje postojanje tražbine predlagatelja prema dužniku u iznosu od 3.947.339,04 kn.

Na ročištu od 26. studenog 2014, odnosno u podnesku 'vlasnika dužnika' (...) i punomoćnika dužnika (...), sve istog nadnevka, dužnik je istakao prigovor nedostatka aktivne legitimacije predlagatelja obrazlažući sada kako je predlagateljeva novčana tražbina u iznosu od 7.186.063,32 kn (toč. c) do j) prijedloga), te u iznosu 18.125,00 kn, 1.616,85, i 3.322,95 kn (toč. III, al. 11. i 12. prijedloga) prestala kompenzacijom sa dužnikovom novčanom protutražbinom u iznosu 9.589.923,84 kn (garancija glasi na iznos 9.406.608,77 kn) utemeljenoj na bankarskoj garancije broj 0904005591 (...), slijedom čega je dužnik stavio prigovor radi prijeboja i prigovor prijeboja.

Stečajni postupak je posebna vrsta izvanparničnog postupka u kojem se na odgovarajući način primjenjuju pravila parničnog postupka u postupku pred trgovačkim sudovima (članak 6. SZ-a). Ocjena je ovog suda prvog stupnja kako je prigovor radi prijeboja moguće istaći isključivo u parničnom postupku, te da zbog prirode stečajnog postupka, kao izvanparničnog postupka, u stečajnom postupku nije moguće istaći ovaj prigovor, odnosno odlukom stečajnog suda (kao izvanparničnog suda) ne bi bilo moguće provesti prijeboj predlagateljeve tražbine sa dužnikovom protutražbinom.

Nadalje, iz izjave o prijeboju broj 3/12 (...) vidljivo je da je dužnik stavio u prijeboj svoju tražbinu u iznosu od 125.452.158 kn osnovom računa od 19. travnja 2012. sa dužnikovom protutražbinom u iznosu od 112.633.154,38 kn osnovom računa od 11. travnja 2012.

S druge strane, pojedini ugovori o kupoprodaji tražbine s prijenosom rizika sklopljeni su 26. rujna 2012.

Prema tome, predlagatelj je postao ovlaštenik tražbine u iznosu od 7.186.063,32 kn osnovom ugovora o kupoprodaji tražbine s prijenosom rizika 26. rujna 2012., tj. nakon izjave o kompenzaciji 19. travnja 2012. te dakle, sve i da je dužnikova tražbina utemeljena, vjerovnikova (predlagateljeva) protutražbina nije prestala prijebojem, slijedom čega je dužnikov prigovor kompenzacije, te time nedostatka aktivne legitimacije predlagatelja neosnovan.

Dužnik tijekom postupka nije posebno osporavao tražbine predlagatelja naznačene u prijedlogu za otvaranje stečajnog postupka pod toč. III. al. 11. u iznosu 18.125,00 kn i 1.616,85 kn, te al. 12. u iznosu 3.322,95 kn utemeljen na izvadcima iz poslovnih knjiga (...)

Ostali navodi dužnika izneseni tijekom postupka o obvezno-pravnim odnosima dužnika i predlagatelja, uzrocima tih odnosa i posljedicama nisu relevantni za donošenje odluke u ovom vanparničnom postupku po prijedlogu vjerovnika, a radi donošenje odluke o otvaranju stečaja nad dužnikom. Stoga niti isprave koje je dužnik dostavio da bi dokazao sadržaj tih obvezno-pravnih odnosa, uzroke i posljedice odnosa sud nije analizirao.

(...)

Prema izvješću privremenog stečajnog upravitelja od 30. rujna 2014 (...) kod dužnika je nedvojbenim utvrđeno postojanje stečajnog razloga nesposobnosti za plaćanje obzirom iz potvrde FINA-e od 12. rujna 2014. (...) proizlazi da je račun dužnika u neprekidnoj blokadi 1192 dana a iznos blokade je 134.034,02 kn.

(...)

Uvidom u potvrdu FINA-e od 12. studenog 2014. (...) utvrđeno je da je račun dužnika je u neprekidnoj blokadi 1253 dana, a iznos blokade je 136.208.556,44 kn.

Prema odredbi članka 4. stavak 7. SZ-a smatra se da je dužnik nesposoban za plaćanje ako u očevidniku redosljeda za plaćanje koje vodi FINA ima evidentirane neizvršene osnove za plaćanje u razdoblju duljem od 60 dana, a koje je trebalo, na temelju valjanih osnova za plaćanje, bez daljnjeg pristanka dužnika naplatiti s bilo kojeg od njegovih računa.

Kako je dakle, u prilikom podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka predlagatelj učinio vjerojatnim postojanje svoje tražbine prema dužniku, tijekom postupka sud utvrdio postojanje tražbine predlagatelja prema dužniku koja nije osigurana razlučnim pravom, te temeljem potvrde FINA-e 12. studenog 2014. sud nedvojbenim utvrdio i postojanje kod dužnika stečajnog razloga nesposobnosti za plaćanje, valjalo je temeljem odredbe članka 53. stavak 6. SZ-a riješiti kao pod točkom I. izreke."

4.2. Drugostupanjski sud se u obrazloženju drugostupanjskog rješenja suglasio s pravnim stajalištima koja je prvostupanjski sud izložio u prvostupanjskom rješenju. Povrh toga u obrazloženju drugostupanjskog rješenja u bitnome je navedeno:

"(...) Upravo stoga, što svrha stečajnog postupka nije utvrđenje sporne tražbine po pravilima parničnog postupka, nije moguće niti koristiti institut prigovora radi prebijanja kao parničnog

procesnopravnog instituta budući da odluka o prigovoru radi prebijanja za stranke ima učinak pravomoćno presuđene stvari (arg. ex čl. 333. st. 3. ZPP-a), što nije svrha stečajnog postupka, a samim time niti dopušteno. Osim toga, kod utvrđivanja pretpostavki iz čl. 39. st. 2. SZ-a, radi se o utvrđivanju vjerojatnosti postojanja tražbine predlagatelja, a ne o njezinom utvrđivanju po pravilima parničnog postupka odnosno o presuđivanju o toj tražbini pa da bi joj se mogla suprotstaviti dužnikova protutražbina navedenim prigovorom.

Doduše, u okviru utvrđenja vjerojatnosti postojanja predlagateljeve tražbine, svakako bi trebalo uzeti u obzir i dužnikove tvrdnje o tome da je predlagateljeva tražbina prestala (građanskopravnim) prijebojem, odnosno da je davanjem izjave o prijeboju uz ispunjenje zakonom propisanih pretpostavki predlagateljeva tražbina prestala. U konkretnom slučaju, podneskom od 26. studenoga 2014. dužnik je isticao da je predlagateljeva tražbina prestala ističući prijeboj s dospelom dužnikom tražbinom iz ugovora o bankarskoj garanciji. Međutim, u konkretnom slučaju, iz očitovanja predlagatelja i dokumentacije koju je on priložio u spis na ove dužnikove tvrdnje, ne proizlazi osnovanom vjerojatnost da je predlagateljeva tražbina prestala prijebojem s dužnikovom protutražbinom iz ugovora o bankarskoj garanciji. Naime, iz predlagateljevog podneska od 14. siječnja 2015. i dokumentacije (...) ovaj sud do razine vjerojatnosti zaključuje da prijebojem nije došlo do prestanka predlagateljeve tražbine budući da je predlagatelj odbio isplatu po navedenoj bankarskoj garanciji stoga što dužnik nije ispunio jedan od izričito ugovorenih uvjeta za isplatu po navedenoj bankarskoj garanciji iz čl. 3.a (...), odnosno da u pozivu na plaćanje (...) nije izričito izjavio da obveza nalogodavca nije izvršena, a iznos čije plaćanje zahtijeva nije drugačije plaćen, izravno ili neizravno, od strane nalogodavca ili u njegovo ime.

Nadalje, u odnosu na žalbeni navod koji se odnosi na drugu rečenicu odredbe iz čl. 39. st. 2. SZ-a kojom je propisano da će se smatrati da je vjerovnik učinio vjerojatnim postojanje svoje tražbine ako njezino postojanje temelji na ovršnoj ispravi ili nepravomoćnoj sudskoj ili upravnoj odluci - prvenstveno valja navesti da je primjena navedene odredbe suspendirana odlukom Ustavnog suda poslovni broj: U-I-1457/2013 od 11. travnja 2013. ('Narodne novine' broj 45/13), objavljena 16. travnja 2013, na snazi od 16. travnja 2013. do konačne odluke o ustavnosti te odredbe do kada se primjenjuje čl. 39. st. 2. Stečajnog zakona ('Narodne novine' broj 44/96, 29/99, 129/00, 123/00, 82/06, 116/10, 25/12).

Iz svega navedenog, proizlazi da je pravilan zaključak prvostupanjskog suda o vjerojatnosti predlagateljeve tražbine u smislu odredbe čl. 39. st. 2. SZ-a.

U odnosu na žalbene navode da je prvostupanjski sud morao uzeti u obzir i utvrđivati sve tražbine koje dužnik ima prema predlagatelju, te uzeti u obzir sve postupke koje je on prema njemu, kao i prema svojim ostalim dužnicima pokrenuo, tvrdeći da u biti dužnik prema predlagatelju ima puno veća ukupna potraživanja nego predlagatelj prema njemu - valja istaknuti da nisu od utjecaja na pravilnost i zakonitost pobijanog rješenja.

Naime, nakon što je nedvojbeno utvrđena dužnikova nesposobnost za plaćanje kao jednog od zakonom propisanih stečajnih razloga (čl. 4. st. 2. SZ-a) i vjerojatnost predlagateljeve tražbine (čl. 39. st. 2. SZ-a), potpuno je irelevantno kolike su njegove tražbine prema njegovim dužnicima."

III. PRIGOVORI PODNOSITELJA

5. Podnositelj u ustavnoj tužbi, sažimajući bit svojih prigovora, zaključno ističe:

"1. u trenutku podnošenja prijedloga za pokretanje postupka nad društvom ANTE GRADNJA d.o.o. nije postojala aktivna legitimacija niti pravni interes predlagatelja,

2. tražbina predlagatelja nije vjerojatna, radi se o isključivo razlučnom vjerovniku, a dužnik je spriječen u izvođenju dokaza u odnosu na ove okolnosti;

3. motiv predlagatelja za pokretanje stečajnog postupka je isključivo povlačenje tužbi koje je dužnik pokrenuo protiv predlagatelja radi naknade štete, a ovakav motiv ne može predstavljati zakonom opravdan razlog pokretanja stečajnog postupka;

4. činjenicu da je došlo do prijeboja potraživanja po osnovu bankarske garancije, činjenicu da je potraživanje prestalo kompenzacijom."

Prethodno obrazlažući navedene zaključke podnositelj je uvodno naveo da osporenim rješenjima nisu poštovana stajališta Ustavnog suda izražena u odlukama broj: U-III-4963/2008 od 30. ožujka 2011. ("Narodne novine" broj 43/11.) i broj: U-III-1143/2012 od 15. ožujka 2012. (*www.usud.hr*) te stajališta izražena u rješenju Vrhovnog suda broj: Revt-140/12-2 od 19. rujna 2012. U tom je smislu u bitnome naveo (pri citiranju je ispušten poseban način označavanja teksta):

"Podnositelj je tijekom prvostupanjskog postupka naveo da kod Trgovačkog suda u Zagrebu vodi niz parničnih postupaka protiv predlagatelja Zagrebačke banke d.d. radi naknade štete, koji postupci su pokrenuti prije stečajnog postupka te je ove navode i potkrijepio dokumentacijom koja prileži spisu. Navedeni postupci prekinuti su zbog otvaranja ovog stečajnog postupka.

(...)

S obzirom na činjenicu da je jedina poslovna aktivnost i 'razlog postojanja' dužnika kao trgovačkog društva bio projekt - izgradnja poslovnog objekta u Utrinama za koju izgradnju je dužnik trebao novčana sredstva te je na temelju činjenice vlasništva nad zemljištem velike vrijednosti Zagrebačka banka d.d. - ovdje vjerovnik, odobrila financiranje koje je kontrolirala putem svoje tvrtke - kćeri ZANE d.o.o., prvostupanjski sud je, vodeći se načelom pravičnosti, trebao ocijeniti činjenicu da se zbog nedovršetka objekta protiv predlagatelja vodi niz parničnih postupaka radi naknade štete, a čiji ishod direktno utječe na postojanje tražbine iz koje stečajni vjerovnik izvodi svoju aktivnu legitimaciju.

Ocjenjujući činjenicu postojanja parničnih postupaka radi naknade štete kao irelevantnih za ovaj postupak, prvostupanjski i drugostupanjski sud su zauzeli stav koji je u direktnoj suprotnosti sa stavom Ustavnog suda RH zauzetim u odluci broj U-III-1443/2012. od 15. ožujka 2012. godine tj. stavom da 'kada se zbog istog potraživanja pri TSZ vodi i parnični spis ... koji je pokrenut prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka protiv podnositelja, a u kojem je sporna osnovanost (postojanje) tražbine iz koje stečajni vjerovnik izvodi svoju aktivnu legitimaciju i u kojem je doneseno rješenje o prekidu upravo zbog otvaranja ovog stečajnog postupka, Ustavni sud nalazi spornom aktivnu legitimaciju vjerovnika'.

Valja dodatno istaknuti da sukladno odluci Ustavnog suda broj U-III-4963/2008 od 30. ožujka 2011. godine 'dužniku treba omogućiti očitovanje o relevantnim činjenicama, a kojim bi dužnik mogao otkloniti pokretanje stečajnog postupka'.

Prvostupanjski sud je odbio prijedlog dužnika da se provede knjigovodstveno vještačenje na okolnost međusobnih obveza dužnika i vjerovnika te na okolnost načina knjiženja sredstava koja su isplaćena temeljem 'ugovora o kupoprodaji tražbine s prijenosom rizika'. Podnositelj ističe da je način knjiženja ovih sredstava ključan za utvrđenje aktivne legitimacije predlagatelja, jer ukoliko je ova sredstva vjerovnik - predlagatelj knjižio kao zaduženje po kreditu, onda je cjelokupna tražbina predlagatelja osigurana razlučnim pravom na nekretnini.

Međutim, prvostupanjski sud nije proveo ovaj dokaz, a što je drugostupanjski sud ocijenio ispravnim, te je na taj način postupio suprotno stavu iz citirane odluke Ustavnog suda RH.

Dodatno, prvostupanjski sud je u svojoj odluci poslovni broj St-1878/13 zauzeo stav da 'Ostali navodi dužnika izneseni tijekom postupka o obvezno pravnim odnosima dužnika i predlagatelja, uzrocima tih odnosa i posljedicama nisu relevantni za donošenje odluke u ovom vanparničnom postupku po prijedlogu vjerovnika, a radi donošenja odluke o otvaranju stečaja nad dužnikom. Stoga niti isprave koje je dužnik dostavio da bi dokazao sadržaj tih obvezno-pravnih odnosa, uzroke i posljedice odnosa, sud nije analizirao.'

Ovakav stav u suprotnosti je sa stavom Vrhovnog suda RH poslovni broj Revt 140/12-2 od 19. rujna 2012. godine u kojoj je

navedeno da 'u svrhu formiranja svog uvjerenja o tome da li je vjerovnik učinio 'vjerojatnim' postojanje tražbine stečajni sudac nije ograničen u izvođenju dokaza'.

Podnositelj smatra da se prvostupanjski sud sam ograničio u izvođenju i ocijeni dokaza odlučivši da uopće ne analizira isprave dostavljene po dužniku, a koje se odnose na sadržaj obvezno-pravnih odnosa između dužnika i vjerovnika.

Podnositelj naglašava da je uspješnost poslovanja dužnika (posljedično i nastanak stečajnih razloga) ovisila isključivo o postupanju Zagrebačke banke d.d. i njene tvrtke kćeri ZANE d.o.o. (koja je bila upravitelj projekta), te da dužnik nije imao utjecaja na dovršetak objekta, nego je po dovršetku objekta i prodaji stanova bio dužan isplatiti kredit Zagrebačkoj banci. Dakle, svi instrumenti upravljanja nalazili su se u rukama Zagrebačke banke d.d. koja je projekt i uništila, objekt nikada nije dovršen te sada pokreće stečajni postupak kako bi spriječila dovršetak sporova radi naknade štete.

(...)

Isto tako prvostupanjski sud nije ocijenio dužnikov navod da smatra Ugovore o kupoprodaji tražbine s prijenosom rizika ništetnim. Podnositelj ističe da je i prvostupanjski sud, nakon što je na to ukazao dužnik, trebao paziti na ovu okolnost po službenoj dužnosti, posebice kada je utvrđivao vjerojatnost tražbine predlagatelja po ovoj osnovi.

Podnositelj posebno ističe da su sredstva po Predugovorima o kupoprodaji nekretnine kupci direktno uplatili Zagrebačkoj banci d.d. koja je s njima slobodno raspolagala. Ostaje nejasno s kojeg osnova predlagatelj ta ista sredstva potražuje od dužnika, ali sada u dvostruko većem iznosu. Prvostupanjski sud na ovu okolnost nije smatrao potrebnim izvoditi dokaze. Podnositelj ističe da dužnik s ovog osnova ne duguje ništa predlagatelju, jer ostaje nejasno i neutvrđeno na koji način je Zagrebačka banka d.d. knjižila uplate kupaca stanova te da li je dužnik za ove uplate zadužen po već navedenim kreditima.

Podnositelj ukazuje na činjenicu da tražbina predlagatelja po Ugovorima o kupoprodaji tražbine s prijenosom rizika ne postoji, te da je taj dug dužnik već isplatio predlagatelju i to na način da su kupci stanova dio kupoprodajne cijene ugovorene predugovorima o kupoprodaji nekretnine - kaparu- isplatili upravo predlagatelju, a ne dužniku.

Podnositelj smatra da je vjerovnik - predlagatelj, nakon što je isplatio kupce stanova u iznosu od 7.186.062,32 kn (ova visina je sporna) - za navedeni iznos odnosno za iznos od oko 3.500.000,00 kn zadužio dužnika po plasiranim kreditima. Tada je i ovo potraživanje predlagatelja (ako uopće postoji) osigurano založnim pravom na nekretnini te predlagatelj nema aktivnu legitimaciju za podnošenje prijedloga ni s ove osnove (...)

(...)

Društvo ANTE JURKOVIĆ d.o.o. unijelo je u temeljni kapital društva ANTE GRADNJA d.o.o. nekretninu (...) a sve u svrhu dobivanja financiranja od strane Zagrebačke banke d.o.o. za izgradnju stambeno-poslovnog objekta u Utrinama.

U trenutku kada je nad glavnim izvođačem društvom EMPORION PLUS d.o.o., izabranom upravom od strane Zagrebačke banke d.d. otvoren stečaj, Zagrebačka banka d.d. prestala je s financiranjem projekta te je stambeno-poslovni objekt u Utrinama ostao nedovršen.

Upravo nedovršetak objekta uzrok je nemogućnosti vraćanja kredita Zagrebačkoj banci d.d.

Društvo Ante gradnja d.o.o. vodi niz sporova radi ispunjenja ugovora i naknade štete protiv Zagrebačke banke d.d., povezanih društava i društava odgovornih za realizaciju projekta. Sporovi se, protiv Zagrebačke banke d.d., vode kod Trgovačkog suda u Zagrebu pod poslovnim brojevima P-4148/12 i P-2348/12.

Ukupna vrijednost predmeta spora iznosi nekoliko stotina milijuna kuna.

Podnositelj ukazuje da je Zagrebačka banka d.d. kao poslovni partner dužnika tijekom poslovnog odnosa kršila sva načela dobre poslovne prakse, čime je dovela do prekida poslovnog odnosa te time nanijela dužniku neprocjenjivu štetu! (...) Podnositelj je detaljno opisao postupanje predlagatelja u žalbi (...)

(...)

(...) Prvostupanjski i drugostupanjski sud propustili su ocijeniti činjenicu da je račun dužnika blokiran upravo zbog potraživanja Zagrebačke banke d.d., a koje potraživanje sada Zagrebačka banka d.d. pokušava naplatiti putem stečaja.

(...)

Postupanje tuženika na način da zanemaruju činjenicu da je predlagatelju omogućeno simultano korištenje svih zakonom propisanih pravnih sredstava radi naplate tražbine, dok dužniku nisu osigurana osnovna prava na dokazivanje, ravnopravnost pred sudom i pravično suđenje, dovedena je u pitanje i jednakost oružja kojima raspolažu stranke. Naime, predlagatelj je protiv dužnika ovlašten pokrenuti kako ovršni tako i stečajni postupak radi naplate tražbine, dok je dužnik istovremeno spriječen u dokazivanju da tražbina predlagatelja nije vjerojatna, ne postoji odnosno da je u cijelosti osigurana založnim pravom na nekretnini. Podnositelj smatra da, s obzirom na činjenicu da su djelatnost i poslovanje dužnika bili isključivo izgradnja objekta u Utrinama kojim projektom je upravljala Zagrebačka banka d.d., da je pitanje naknade štete i pokrenutih sporova, prethodno pitanje o kojem ovisi i vjerojatnost tražbine predlagatelja."

Podnositelj zaključno predlaže usvajanje ustavne tužbe, ukidanje

predmetnih osporenih rješenja, vraćanje predmeta prvostupanjskom sudu na ponovni postupak, određivanje primjerene naknade radi povrede prava na suđenje u razumnom roku i naknadu troškova zastupanja po odvjetniku pred Ustavnim sudom.

IV. MJERODAVNO PRAVO

6. Članak 4. stavci 1., 2. i 6. - 9. i članak 39. stavci 1. - 3. Stečajnog zakona ("Narodne novine" broj 44/96., 161/98. - članak 122. točka 3. Zakona o bankama, 29/99., 129/00., 123/03., 197/03. - Uredba, 187/04. - Uredba, 82/06., 116/10., 25/12., 133/12. i 45/13. - rješenje USRH broj: U-I-1457/2013; u daljnjem tekstu: SteZ/96) glase:

"Članak 4.

(1) Stečaj se može otvoriti samo ako se utvrdi postojanje kojega od zakonom predviđenih stečajnih razloga.

(2) Stečajni razlozi su: nelikvidnost, nesposobnost za plaćanje i prezaduženost.

(...)

(6) Dužnik je nesposoban za plaćanje ako ne može trajnije ispunjavati svoje dospjele novčane obveze. Okolnost da je dužnik podmirio ili da može podmiriti u cijelosti ili djelomično tražbine nekih vjerovnika sama po sebi ne znači da je on sposoban za plaćanje.

(7) Smatrat će se da je dužnik nesposoban za plaćanje ako u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje koji vodi Financijska agencija ima evidentirane neizvršene osnove za plaćanje u razdoblju duljem od 60 dana, a koje je trebalo, na temelju valjanih osnova za plaćanje, bez daljnjeg pristanka dužnika naplatiti s bilo kojeg od njegovih računa.

(8) Predmnjeva iz stavka 7. ovoga članka neće se primijeniti ako dužnik tijekom prethodnog postupka podmiri sve tražbine koje je trebalo na temelju valjanih osnova za plaćanje naplatiti sa svih njegovih računa, ili ako dođe do pristupanja dugu (članak 50.). Podmirenje tražbina dužnik može dokazivati samo javnom ili javno ovjerenom ispravom ili potvrdom Financijske agencije.

(9) Postojanje okolnosti iz stavaka 7. i 8. ovoga članka o tome da je dužnik nesposoban za plaćanje dokazuje se potvrdom Financijske agencije. Financijska agencija dužna je bez odgode vjerovniku, na njegov zahtjev, izdati takvu potvrdu. U suprotnom ona odgovara za štetu koju bi vjerovnik zbog toga mogao pretrpjeti.

(...)"

"Članak 39.

(1) Stečajni postupak se pokreće prijedlogom vjerovnika ili dužnika, ako zakonom nije drugačije određeno.

(2) Vjerovnik je ovlašten podnijeti prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka ako učini vjerojatnim postojanje svoje tražbine i kojega od stečajnih razloga. Smatrat će se da je vjerovnik učinio vjerojatnim postojanje svoje tražbine ako njezino postojanje temelji na ovršnoj ispravi ili nepravomoćnoj sudskoj ili upravnoj odluci.

(3) Razlučni vjerovnici mogu predlagati otvaranje stečajnog postupka nad dužnikom samo ako učine vjerojatnim da se njihova tražbina neće moći potpuno namiriti iz predmeta na koji se odnosi njihovo razlučno pravo.

(...)"

6.1. Ustavni sud donio je na sjednici održanoj 11. travnja 2013. rješenje broj: U-I-1457/2013, koje je objavljeno u "Narodnim novinama" broj 45 od 16. travnja 2013. Izreka tog rješenja glasi:

"I. Pokreće se postupak za ocjenu suglasnosti s Ustavom članka 13. stavka 1. Zakona o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona ('Narodne novine' broj 133/12.).

II. Na temelju članka 45. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ('Narodne novine' broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst), do donošenja konačne odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske o suglasnosti s Ustavom članka 13. stavka 1. Zakona o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona iz točke I. ove izreke, privremeno se obustavlja izvršenje svih pojedinačnih akata i radnji koje se poduzimaju na temelju osporene zakonske odredbe.

III. Do donošenja konačne odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske primjenjuje se članak 39. stavak 2. Stečajnog zakona ('Narodne novine' broj 44/96., 29/99., 129/00., 123/03., 82/06., 116/10. i 25/12.).

IV. Ovo rješenje objavit će se u 'Narodnim novinama'."

Člankom 13. stavkom 1. Zakona o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona ("Narodne novine" broj 133/12.) propisano je:

"Članak 13.

U članku 39. stavku 2. dodaje se druga rečenica koja glasi:

'Smatrat će se da je vjerovnik učinio vjerojatnim postojanje svoje tražbine ako njezino postojanje temelji na ovršnoj ispravi ili nepravomoćnoj sudskoj ili upravnoj odluci.'

(...)"

To znači da se do donošenja konačne odluke Ustavnog suda primjenjivao članak 39. stavak 2. Stečajnog zakona koji je glasio:

"Članak 39.

(...)

(2) Vjerovnik je ovlašten podnijeti prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka ako učini vjerojatnim postojanje svoje tražbine i kojega od stečajnih razloga.

(...)"

6.2. Točkom IV. izreke rješenja Ustavnog suda broj: U-I-1457/2013 i dr. od 27. veljače 2018. ("Narodne novine" broj 27/18.) obustavljen je postupak za ocjenu suglasnosti s Ustavom članka 13. stavka 1. Zakona o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona ("Narodne novine" broj 133/12.) pokrenut rješenjem Ustavnog suda navedenim u točki 6.1. ovog obrazloženja.

Prvostupanjsko i drugostupanjsko rješenje doneseni su između donošenja dva prethodno spomenuta rješenja Ustavnog suda.

V. OCJENA USTAVNOG SUDA

7. Polazeći od prigovora podnositelja te okolnosti konkretnog slučaja, Ustavni sud smatrao je potrebnim pristupiti podnositeljevoj ustavnoj tužbi sa stajališta eventualne povrede prava zajamčenog člankom 29. stavkom 1. Ustava i člankom 6. stavkom 1. Konvencije.

7.1. Članak 29. stavak 1. Ustava u mjerodavnom dijelu glasi:

"Članak 29.

Svatko ima pravo da ... sud pravično i u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama ...

(...)"

7.2. Članak 6. stavak 1. Konvencije u mjerodavnom dijelu glasi:

"Članak 6.**PRAVO NA POŠTENO SUĐENJE**

(1) Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi ... svatko ima pravo da ... sud pravično ... ispita njegov slučaj.

(...)"

8. Ustavno pravo na pravično suđenje, propisano člankom 29. stavkom 1. Ustava, jamči zaštitu od arbitrarnosti u odlučivanju sudova i drugih državnih tijela. Obrazloženja sudskih odluka, odnosno odluka drugih nadležnih tijela koja ne sadrže ozbiljne, relevantne i dostatne razloge za ocjenu kakva je odlukom dana, upućujuna zaključak o arbitrarnosti u postupovnom i/ili materijalnom pravnom smislu.

Kad je riječ o tumačenju i primjeni prava na konkretne slučajeve, Ustavni sud u načelu ne smije zamijeniti pravna stajališta nadležnih sudova svojim, sve dok sudske odluke ne otkrivaju bilo kakvu arbitrarnost, a dostatno su obrazložene i, po potrebi, upućuju na relevantnu sudsku praksu. Ustavni sud podsjeća da nije njegova zadaća preuzeti ulogu sudova, koji su prvi pozvani interpretirati zakone. Zadaća Ustavnog suda ograničena je na ispitivanje jesu li učinci takve interpretacije sudova suglasni s Ustavom s aspekta zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda.

U tom su smislu obrazloženja sudskih odluka iznimno važna jer je nedostatak relevantnih i dostatnih razloga za ocjene kakve su odlukom dane prvi i najvažniji znak koji upućuje na arbitrarno sudsko odlučivanje. Članak 29. stavak 1. Ustava obvezuje sudove da obrazlože svoje odluke. Istodobno, međutim, ta ustavna i konvencijska obveza ne smije biti shvaćena tako da sudovi moraju detaljno odgovoriti na svaki argument koji stranke iznesu u postupku, odnosno u svojim žalbama ili drugim odgovarajućim podnescima. Pri tome se treba voditi mjerilima dostatnosti i relevantnosti tih razloga.

Koliko će široka biti obveza suda da u pisanom obrazloženju svoje odluke navede razloge kojima se vodio pri njezinu donošenju (mjerilo dostatnosti) uvijek ovisi o osobitim okolnostima svakog pojedinog slučaja. Ustavni sud je o mjerilu relevantnosti kod obrazlaganja sudskih odluka zauzeo stajalište u točki 69. odluke broj: U-III-3360/2014 od 6. lipnja 2016. ("Narodne novine" broj 64/16.):

"S druge strane u praksi ESLJP-a razlozi navedeni u pisanom obrazloženju odluke u pravilu će se smatrati relevantnima ako jasno upućuju na to da sudovi u konkretnom slučaju nisu vršili svoje procjene na nerazuman način, da nisu učinili neku drugu očitu pogrešku u prosudbi, pogrešno procijenili postojanje nekog važnog čimbenika ili pak propustili razmotriti sve relevantne čimbenike odnosno propustili uzeti u obzir sve činjenične i pravne elemente koji su objektivno mjerodavni za donošenje odluke, da nisu odbili provesti dokaze koji bi mogli dovesti do drugačije odluke i pri tome nisu zanemarili dokaze koje je sudu prezentirao okrivljenik, i sl. Ukratko, razlozi navedeni u pisanom obrazloženju odluke moraju obuhvatiti sve važne aspekte razmatranog slučaja koji su mogli utjecati na konačnu odluku suda (mjerilo relevantnosti)."

Zaključno, stajalište je Ustavnog suda da sve dok u sudskoj odluci koja se osporava ustavnom tužbom nisu navedeni dostatni i relevantni razlozi kojima se sud vodio u donošenju svoje odluke, a koji mogu dovesti do uvjerenja da je taj sud stvarno ispitao slučaj i odgovorio na sve bitne navode stranaka, ne može se smatrati da ta odluka zadovoljava opće zahtjeve koji proizlaze iz Ustavom zajamčenog prava na pravično suđenje.

9. Primjenjujući navedena načelna stajališta na okolnosti razmatranog predmeta, Ustavni sud ocjenjuje da su osporena rješenja obrazložena na ustavnopravno prihvatljiv način (uz iznošenje dostatnih i relevantnih razloga), a u primjeni i tumačenju mjerodavnog prava nije utvrđena arbitrarnost ili samovoljnost. Stoga Ustavni sud ocjenjuje da podnositelju njima nije povrijeđeno pravo na pravično suđenje zajamčeno člankom 29. stavkom 1. Ustava odnosno člankom 6. Konvencije.

Što se tiče podnositeljevih navoda da osporenim rješenjima nisu poštovana stajališta Ustavnog suda izražena u odlukama broj: U-III-4963/2008 od 30. ožujka 2011. i broj: U-III-1143/2012 od 15. ožujka 2012., te stajališta izražena u rješenju Vrhovnog suda broj: RevT-140/12-2 od 19. rujna 2012., Ustavni sud ističe da se ne radi o usporedivim predmetima s podnositeljevim sa stajališta utvrđenih činjeničnih stanja i primijenjenoga prava u njima.

10. Ustavni sud utvrdio je da prigovori podnositelja vezani uz istaknute druge povrede članaka Ustava i Konvencije, na način kako su postavljeni u ustavnoj tužbi te u mjeri u kojoj bi u okolnostima konkretnog slučaja osporena rješenja mogla utjecati na ostvarivanje sadržaja tih normi, ne upućuju na mogućnost povrede ljudskih prava i temeljnih sloboda zajamčenih Ustavom i Konvencijom.

11. Stoga je na temelju članaka 73. i 75. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon), odlučeno kao u točki I. izreke odluke.

12. Budući da je donošenjem odluke u ovom predmetu okončan postupak pred Ustavnim sudom, odlučeno je kao u točki II. izreke odluke.

Obrazloženje rješenja

13. U ustavnoj tužbi podnositelj navodi i to da mu je trajanjem razmatranog stečajnog postupka povrijeđeno ustavno pravo na suđenje u razumnom roku, to jest jedan od aspekata prava na pravično suđenje zajamčenog člankom 29. stavkom 1. Ustava.

14. Ustavni sud utvrđuje nedopuštenim taj dio ustavne tužbe glede već okončanog sudskog postupka, jer podnositelj nije dokazao da je prethodno koristio dopuštenu pravna sredstva za ubrzanje sudskog postupka u vrijeme kad je taj postupak još bio u tijeku (stajalište Ustavnog suda izraženo u rješenju broj: U-III-A-322/2014 od 23. prosinca 2014., objavljeno u "Narodnim novinama" broj 8/15.).

15. Člankom 72. Ustavnog zakona propisano je:

"Članak 72.

Ustavni sud će rješenjem odbaciti ustavnu tužbu: ... ako je ustavna tužba ... nedopuštena. Tužba je nedopuštena: ... ako podnositelj

tužbe u prethodnom postupku nije koristio dopušteno pravno sredstvo ..."

16. Slijedom navedenog, na temelju članka 72. Ustavnog zakona, riješeno je kao u izreci rješenja.

17. U odnosu na zatraženu naknadu podnositelja za troškove sastavljanja ustavne tužbe Ustavni sud ističe da u ustavnosudskom postupku, sukladno s člankom 23. Ustavnog zakona, svaki sudionik snosi svoje troškove ako Ustavni sud ne odluči drukčije.

PREDSJEDNIK

dr. sc. Miroslav Šeparović, v. r.

Zagreb, 3. veljače 2021.